

**OBLETNICE/
ANNIVERSARI
ANNIVERSARIES**

PROF. DR. DARJA MIHELICH – ŠESTDESETLETNICA

Tretjega marca 2010 je šestdesetletnico praznovala ena izmed najbolj priznanih slovenskih zgodovinarok, prof. dr. Darja Mihelič.

Njena strokovna pot se je začela 1974, ko se je po diplomii zaposlila na Zgodovinskem inštitutu (Znanstvenoraziskovalnega centra) Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Njeno znanstveno pot je v veliki meri zaznamovalo dejstvo, da je hčerka enega največjih slovenskih zgodovinarjev, dr. Boga Grafenauerja. Domnevam, da se ji ni bilo lahko dokazovati v senci velikega očeta, ki je dolgo časa igral vlogo arbitra v slovenski zgodovinski stroki. Gotovo pa jo je obdaril z izjemnim kulturnim kapitalom in širokim humanističnim znanjem, pa tudi natančnostjo in vestnostjo, ki jo nedvomno odlikuje. Zato najbrž ni naključje, da si je za mentorja izbrala enega najbolj zahtevnih profesorjev tistega časa – dr. Ferda Gestrina in leta 1983 doktorirala s tezo *Neagrarno gospodarstvo Pirana 1280 do 1340*.

Na drugi strani je njeno raziskovalno delo zaznamovala fascinacija z Mediteranom, ki je tako pogosto lastna ljudem s celine. V ospredju njenega raziskovalnega zanimanja je nenehoma stal srednjeveški in novo-veški Piran s svojim bogatim arhivom. Njeno znanstvenoraziskovalno delo zajema objave in analize latinskih in latinsko-italijanskih izvornikov severnoistrskih mest srednjega in prvih stoletij novega veka.

Siceršnje raziskave dr. Darje Mihelič zadevajo tudi gospodarsko in družbeno zgodovino Slovencev, problematiko zgodovine mest, zgodovino historiografije ali na primer zgodovino vsakdanjega življenja. Jubilantka jih je predstavila v številnih vabljenih predavanjih doma in v tujini, znanstvenih člankih in monografijah. Kot pove sama, je v zgodovinopisju ni nikoli zanimalo nizanje političnih dogodkov ali faktografskem poznavanju minucioznih dejstev, pač pa t.i. mali ljudje, njihova življenja in usode, zgodovina žensk in otrok, mestni srednjeveški vsakdan, prebivalstvo, obrti ipd. V letih 1995–2000 je vodila projekt *Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev*, nato program *Slovenska zgodovina od antike do 16. stoletja (2000–2004)*, od leta 2004 pa vodi program *Temeljne raziskave slovenske kulturne preteklosti*.

Z velikim veseljem se poleg raziskovanja posveča tudi pedagoškemu delu. Krasi jo odlika pedagoga, ki se zaveda, da je znanje študentov v veliki meri odvisno tudi od učitelja, ki mora znati študente motivirati in vzbuditi v njih pristen interes.

Leta 1985 je Darja Mihelič na Univerzi v Ljubljani pridobila naziv docentka za zgodovino Slovencev do konca 18. stoletja, od leta 1990 je bila izredna ter od

leta 1995 redna profesorica za isto področje in obdobje.

Kot zunanja sodelavka je na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani najprej predavala izbrana poglavja iz *srednjeveške zgodovine vzhodnoalpskega prostora*, od leta 1995 pa *zgodovino srednjega veka* na Oddelku za arheologijo. Zdaj predava na Oddelku za zgodovino na Fakulteti za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem predmet *vzpon in propad kulturnih in gospodarskih središč Sredozemlja ter občo zgodovino srednjega veka*.

Jubilantka je opravljala različne strokovne funkcije in je članica različnih znanstvenih komisij in strokovnih teles: Od leta 2000 do 2010 je bila predstojnica Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU, bila je predsednica Zgodovinskega društva Ljubljana (1982–1986), Zveze zgodovinskih društev RS (1988–1992). Na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport je bila predsednica Znanstvenoraziskovalnega sveta za področje narava in civilizacijsko-kulturna podoba Slovenije in Slovencev (1999–2002), članica Nacionalnega znanstvenoraziskovalnega sveta, v letih 2004 in 2005 je bila koordinatorka za zgodovino in s tem članica znanstvenoraziskovalnega sveta na področju humanistike.

Prof. dr. Darja Mihelič v Marini Portorož, 2010
(foto: D. Darovec).

Leta 1994 je bila kot slovenska predstavnica izvoljena v mednarodno Komisijo za zgodovino mest (Commission internationale pour l'histoire des villes), kjer je od leta 2002 članica njenega 15-članskega izvršnega odbora. Prav tako je slovenska predstavnica v leta 1995 ustanovljenem izvršnem odboru mednarodnega združenja za zgodovino Alp (Comité de l'Association internationale pour l'histoire des Alpes).

Za svoje delo je naša jubilatka prejela tudi več mednarodnih priznanj in nagrad. Leta 1974 je prejela Prešernovo nagrado za diplomsko delo, 1986 pa nagrado sklada Borisa Kidriča za raziskovalne dosežke na področju raziskovanja starejše zgodovine naših mest. V letih 1990/1991 je bila štipendistka sklada Alexandra von Humboldta v Münchnu in Münstru.

Svoj pečat pa ni dala le proučevanju istrske zgodovine, pač pa tudi razvoju stroke v tem okolju. Bila je ena od ustanovnih članic Zgodovinskega društva za južno Primorsko (ZDJP), ki je pričelo z izdajanjem revij *Annales* za istrske in mediteranske študije in *Acta Histriae*. Je članica njunih uredništev, v revijah pa tudi redno objavlja. Sodeluje na simpozijih in strokovnih srečanjih, ki jih prirejamo na Univerzi na Primorskem in ZDJP.

Kar pa se pri orisu njene življenjske poti mogoče zdi še najpomembnejše, pa je to, da se kljub vsem naštetim dosežkom odlikuje s skromnostjo, odkritosrčnostjo in spoštivim odnosom do drugega. Občudujemo njeno pristno ljubezen do življenja, ki ga v prostem času skupaj z možem Tacijem in psičko Čupo izraža skozi strastno ukvarjanje z jadranjem in odkritosrčno družabnostjo, ki jo zaznamuje iskriča, skorajda otroška vedrina.

Iz uredništva revij *Annales* in *Acta Histriae*, ki ju kot glavni urednik vodi in ureja Darjin učenec dr. Darko Darovec, jubilatki od srca čestitamo in ji želimo še obilo znanstvenih dosežkov, predvsem pa osebnega zadovoljstva in prijetnih trenutkov v krogu njenih bližnjih.

Vida Rožac Darovec

AKADEMIK PROF. DR. JOŽE PIRJEVEC –
SEDEMDESETLETNIK

Težko je na kratko pisati o človeku, kot je Jože Pirjevec, saj njegova profesionalna, osebna in družbena zanimanja ter s tem povezane številne dejavnosti posegajo na zelo različna področja in jih tudi nespregledljivo zaznamujejo.

Dr. Jože Pirjevec se je rodil 1. junija 1940 v Trstu. Leta 1966 je diplomiral iz novejše zgodovine na Filozofski fakulteti Univerze v Trstu, med letoma 1967 in 1969 se je izpopolnjeval na visoki šoli v Pisi, v obdobju 1969–1971 pa na Diplomatski akademiji na Dunaju, kjer je študiral mednarodno pravo ter sodobno evropsko in avstrijsko zgodovino.

Akademik prof. dr. Jože Pirjevec.

Leta 1971 je bil imenovan za profesorja za zgodovino vzhodne Evrope na Fakulteti za politične vede Univerze v Pisi, leta 1976 pa je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, pod mentorstvom prof. dr. Frana Zwittera, dosegel doktorat iz zgodovinskih ved.

Na Filozofski fakulteti Univerze v Trstu je bil leta 1977 imenovan za rednega profesorja zgodovine slovanskih narodov, kjer je leta 1996 postal predstojnik katedre za zgodovino slovanskih narodov, potem pa je od leta 1986 do 1996 kot redni profesor za zgodovino vzhodne Evrope predaval na Fakulteti za politične vede Univerze v Padovi.

V Trstu je bil na dodiplomskem in podiplomskem študiju mentor dolgi vrsti slovenskih zgodovinarjev s te in one strani meje, s čimer je ustvaril celo generacijo mladih zgodovinarjev. Eni so mu tako hvaležni za diplomu, drugi za doktorat, spet tretji smo mu iskreno hvaležni za nenehno nesebično in požrtvovalno pomoč pri mednarodnih štipendijah, gostovanjih v tujini, nasvetih in recenzijah, mnogi mu dolgujejo zahvalo za zgled in usmeritev na življenjsko znanstveno pot.

Leta 2002 smo ga uspeli pridobiti za nastop službe rednega profesorja na Fakulteti za humanistične študije